

GUVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

1604
16/10 2017

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
SENAT
309/24.10. 2017

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 115 din 19 mai 2015 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, pentru modificarea Legii administrației publice locale nr. 215/2001, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 393/2004 privind statutul aleșilor locali*, inițiată de domnul deputat PNL Florin Roman împreună cu un grup de parlamentari PNL (**Bp. 227/2017**).

I. Principalele reglementări

Inițiativa legislativă are ca obiect de reglementare completarea art. 18 din *Legea nr. 115/2015 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, pentru modificarea Legii administrației publice locale nr. 215/2001, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali* cu un nou alineat, alin. (1¹), prin care se instituie posibilitatea ca cetățenii care și-au stabilit reședința în circumscripția electorală în care se organizează scrutinul electoral să solicite primarului înscrierea în Registrul electoral cu adresa de reședință în condițiile prevăzute la alin¹. (1), cu cel puțin 30 de zile înainte de data scrutinului.

¹ (1) Până cel mai târziu cu 45 de zile înaintea datei scrutinului, cetățenii cu drept de vot care și-au stabilit reședința în circumscripția electorală în care au loc alegeri pot solicita primarului, pe baza actului de identitate, înscrierea în Registrul electoral cu adresa de reședință pentru scrutinul respectiv.

II. Observații

1. Textul art. 18 alin. (1) din lege nu instituie, în mod expres, un termen limită până la care cetățenii își pot stabili reședința în circumscripția electorală în care urmează să aibă loc alegeri, însă, întrucât solicitarea de înscriere în Registrul electoral cu adresa de reședință poate fi formulată *„până cel mai târziu cu 45 de zile înaintea datei scrutinului”*, rezultă implicit că aceștia trebuie să aibă deja stabilită reședința până la acest moment. În condițiile în care alegătorul s-ar încadra în termenul propus de inițiatori de *„cel puțin 30 de zile”* pentru stabilirea reședinței, acesta s-ar situa în afara termenului de *„până cel mai târziu cu 45 de zile”* stabilit de lege pentru formularea solicitării de înscriere în Registru.

Totodată, precizăm că înscrierea în Registrul electoral cu adresa de reședință trebuie să aibă loc cu mai mult de 30 de zile înaintea datei scrutinului, întrucât, conform art. 20 alin. (5) din *Legea nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente, cu modificările și completările ulterioare*, primarii aduc la cunoștință publică, cu ajutorul prefecților, delimitarea și numerotarea fiecărei secții de votare din țară, precum și sediile acestora *„până cel mai târziu cu 30 de zile înaintea datei votării”*. Criteriile privind delimitarea secțiilor de votare, prevăzute de art. 21 alin. (5) din *Legea nr. 208/2015* includ un număr minim/maxim de alegători care pot fi arondați unei secții de votare. Prin urmare, pentru a putea efectua operațiunile legale de delimitare a secțiilor de votare și pentru a se înscrie în termenul prevăzut de art. 20 alin. (5) din *Legea nr. 208/2015*, primarul trebuie să cunoască cu cel mult 30 de zile înaintea datei alegerilor numărul persoanelor care trebuie arondate fiecărei secții de votare.

De asemenea, înscrierea în registrul electoral, în condițiile art. 18 alin. (1) din *Legea nr. 115/2015*, va avea ca efect direct înscrierea cetățenilor respectivi pe listele electorale permanente ale circumscripției electorale în care aceștia își au reședința și arondarea acestora la o anumită secție de votare, corespunzătoare adresei de reședință.

Totodată, precizăm că cetățenii care nu au făcut uz de prevederile art. 18 alin. (1) nu își pierd dreptul de a vota în circumscripția în care își au reședința, întrucât, potrivit dispozițiilor alin. (4) al aceluiași articol, *„În ziua votării, președintele biroului electoral al secției de votare înscrie în lista electorală suplimentară (...), persoanele prevăzute la alin. (1) care nu au solicitat înscrierea în Registrul electoral cu adresa de reședință”*.

Astfel, condiționarea posibilității alegătorului de a solicita înscrierea în registrul electoral de un termen de stabilire a reședinței cu *„cel puțin 30 de zile înainte de data scrutinului”* nu influențează posibilitatea alegătorului de

a-și exercita dreptul de vot în circumscripția electorală în care și-a stabilit reședința. Singura „sanctiune” care operează în cazul neînscrierii în Registrul electoral cu adresa de reședință constă în faptul că alegătorul nu se va regăsi în lista electorală permanentă a secției de votare de la locul de reședință, ci va fi înscris în ziua alegerilor, în lista electorală suplimentară.

În acest context, apreciem că o eventuală restrângere a exercitării dreptului de vot prin impunerea unei condiții de stabilire a reședinței în circumscripția electorală cu un anumit interval de timp înaintea alegerilor trebuie atent evaluată prin raportare la principiile stabilite de art. 25, art. 36 și art. 53 din *Constituția României, republicată*, și de standardele internaționale în materie electorală.

Potrivit *Codului bunelor practici în materie electorală*, adoptat de Comisia Europeană pentru Democrație prin Drept (Comisia de la Veneția), *principiul sufragiului universal* presupune, în principiu, că fiecare persoană are dreptul de a alege. Acest drept electoral activ poate fi grevat de anumite condiții, una dintre acestea fiind „condiția de reședință”. Potrivit Codului:

- condiția de reședință poate fi impusă;
- prin reședință se înțelege locul de domiciliu;
- condiția de perioadă obligatorie de reședință nu poate fi impusă cetățenilor decât în cazul alegerilor locale sau regionale;
- perioada obligatorie de reședință nu trebuie să depășească șase luni; o perioadă mai lungă poate fi cerută numai pentru a asigura protecția minorităților naționale;
- dreptul de a alege și de a fi ales poate fi acordat cetățenilor care domiciliază în afara țării.

Dezvoltând Liniile directoare ale Codului cu privire la excepțiile de la *principiul sufragiului universal*, Raportul explicativ menționează: „Este posibil ca persoanele cu drept de vot să fie înregistrate pe listele circumscripțiilor electorale unde acestea au rezidența secundară, în condițiile în care ele domiciliază în localitatea respectivă în mod regulat și achită taxele locale, dar, în mod evident, ele nu trebuie să fie înregistrate în același timp pe listele electorale din locul principal de rezidență.

Libertatea de circulație a cetățenilor pe teritoriul țării, împreună cu dreptul de a reveni în țară în orice moment, constituie unul din drepturile fundamentale caracteristice alegerilor cu adevărat democratice”.

2. Referitor la criteriul apartenenței alegătorului la comunitatea din localitatea de reședință, precizăm că *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 97/2005 privind evidența, domiciliul, reședința și actele de identitate ale cetățenilor români, republicată, cu modificările și completările ulterioare*, instituie, la art. 31, o serie de condiții privind acordarea reședinței și durata

acesteia. Astfel, alin. (1) prevede că „Mențiunea privind stabilirea reședinței se înscrie la cererea persoanei fizice care locuiește mai mult de 15 zile la adresa la care are locuința secundară”, iar alin. (2) stabilește că „Mențiunea privind stabilirea reședinței se acordă pentru perioada solicitată, care nu poate fi mai mare de un an, și are valabilitate pe timpul cât persoana locuiește în mod efectiv la adresa declarată ca reședință. La expirarea acestui termen, persoana poate solicita înscrierea unei noi mențiuni privind stabilirea reședinței”.

Rezultă, astfel, fără echivoc, legătura directă între valabilitatea reședinței și obligația alegătorului de a locui efectiv la adresa declarată ca reședință.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate la pct. II, **Guvernul nu susține adoptarea acestei propuneri legislative.**

Cu stimă,

Mihai TUDOSE
PRIM-MINISTRU

Domnului senator **Călin-Constantin-Anton POPESCU-TĂRICEANU**
Președintele Senatului